

SAN FRANCISCO, CALIF.

Täällä on satanut tämän syksyn aikana tavallista varemmin, jo enemmän kuin tapaa tavallisesti, niin sanovat nämä San Franciscossa pittemmän ajan olijat. Myöskin täällä on kylmä, vaikka aurinko tuolla ylhäällä rehoittaa, niin ei sen lämpö tahdo lämmittää juuri paljokaan tähän aikaan vuodesta.

Työolot huononemistaan huononee joka alalla. Harvoilla enää on työtä joka päivä, lukuunottamatta palvelustyttöjä, jolla ovat paikat.

Lasten iltamat oli 12 p. tätä kuuta. Ja täytyy antaa tunnustus ohjelmansa nähden, mikä oli arvokasta kaikin puolin ja esitys sitten. Todella panti pienet ihmenniltojen jäsenet melkein vanhemmat ihmiset häpeämään, sillä he esittivät ohjelmansa paremmin, kuin me tapaamme tehdä. Heihin ei takertunut esintymiskuume, mikä usein tahtoo meitä läikkäimpiiä vaivata. Se oli vaan paha, että oli niin kovin vähän yleisiä, he kai pitivät pienoisten hommat niin aliarvoisina, että katsolivat parhaaksi mennä raittishuoneeseen katsomaan tuplajuon hommaa.

Olen ihmetellyt monasti, miksi ei toinen Toverittaren kirjeenvaihtaja koskaan kirjoita. Vaan tässä hiljattain kun siitä taas kyäviin työkokousta odottaissa, sanoivat jotkut miestovereista, ettekö te tuon vertaa tiedä, että nyt on karkausvuosi ja näin ollen ei vanhanpitiän partaalla olevat tyttö-immeeiset voi saada aikaa kirjoituksiin. Tulin täysin selville syistä nyt. Ja lisäksi vielä, että tämä on anteeksi annettavaa, sillä sohla ippuu karkausvuosi ja kyllä ensi vuonna on aikaa kirjoittaa, ei se silloinkaan ole myöhäistä.

Kirjoitin viime kirjeessäni, että ensimmäisenä suunnitella ensi vuotta tulee Ross'in kirjoittama kappale, "Lankeemus", vaan näin ellen illalla, että se lähetettiin takaisin ja sen tilalle valittiin "Hyökyaaltoja". En tunne tätä kappaletta, vaan kuuluvat

siellä puhuvan, että se on hyvä kappale. Joulupäivänä esitetään "Wermantilaiset".

Lasten iltamien oli saapunut eräs Kristusta palveleva apostoli Jerusalemissa. Hän olisi ollut hyvin halukas lapsille puhumaan tästä messaksesta, vaan johdokausta sanoi hänelle, että ei ole aikaa varattu häntä varten. Mainittu apostoli istui ja katseli lasten ohjelmaa siihen asti, kunnes kaksi siskosta rupeivat esittämään sievää lasten tanssia. Silloin hän näki parhaaksi poistua, ei kai huomannut ajatella, että enkelitkin tanssii.

Hän oli tullut tänne tappamaan bolshevikköjä, saa nähdä jos ukko onnistuu.

Ilosta joulua Toverittaren lukijakunnalle, toivoo. — Kirjeenvaihtaja.

PHILPSBURG, MONT.

Nyt sitä ollaan täällä Philpsburgissa. Työolot ovat täälläkin kovin huonolla kannalla, sillä kaivostyöt ovat kaikki lopetettu. Joku pikku "jappari" teettää metsätöitä ympäristöllä, vaan nekin työhommot ovat kovin pienestä merkityksestä.

Tänne tullessamme poikkesimme Buttsessa. Olimme siellä viisi päivää. Työttömyys näytti sielläkin olevan huutava. Kaivantoja sulettiin joka päivä. Työläisiä nostettiin kaivostyöstä ylös kesken työvuoronkin. Huuha liikkui, että työt pitäisi alkaa heti uudelleen jälkeen uuden vuoden, dollaria pienemmällä päiväpalkalla, se on \$4.75 päivältä. Toiset tiesivät huhulla, että töitä ei aloiteta ennen ensi kevättä, joten työttömyys todellakin on huutavaa, ainakin Buttsessa ja ympäristöllä. Vuokrat ja muut elämantarpeet eivät ole hinnoissa laskeneet, paitsi tilapäisesti joku tavaraa jolla lain sentillä. Buttsessa maksoi kivihillä \$12.50—\$13.50 tonni, perunasäkillinen syytöpuita dollarin. Entäs sitten ruoka ja vaatetus tarpeet? Saa silnä perheensä järkevästi puuan pinnistaa, mistä nuo dollarit

kaikki tulevat hänelle, jolla void pitää perheensä ruokittuna ja suojattuna talven yli. Lapsiraukat joutuvat enimmäin kärsimään, sillä köyhänkin lapsen ulottuu koulupakko. Koulussa täytyy käydä vaikka pikku vatsa on näikäinen, ja repale repaleta lyö, ja vaatetus protesteeraa vastaan. Hyvin ruokittujen ja suojattujen rikkaitten lasten pilkkasana on pureva, joita he jokelevat köyhien lapsille almuina. Miksi köyhän lapsen täytyy alistua näin musertavan taakan alle ja heidän huoltajajansa harteilla lepää maailman kaikkeus!

Joulukin on lähellä ja hyvällä puolella. Me työläiset tietysti olemme ne ajat jättäneet historian lehdille, tai muinaismuistojen joukkoon, jolloin ostettiin sukulaisille ja tuttaville keinoetokaisia sormuksia, renkaita ja kaikenlaista helisevää ja kilisevää rikkamaa joululahjoiksi. Nyt me tietysti jokuinen, jolla on varoja muistaa omasiaan ja tuttaviansa joululahjoilla, ostamme lahjoiksi kustannus-yhtiöttemme painoista lähtenyt työväen kirjallisuutta. Kymppi dollarin sormus ei näytä mitään melkäläisenkään silmällä katsottuna, ja sitä paitsi se on aivan turha kappale. Vaan ostaappa saman hintainen kirja, sen kehtaa antaa vaikka morsiamelleen ja päinvastoin.

Olen jo saanut lukeakseni tämän vuoden Lasten Joulun. Isät ja äidit, muistakaa lapsianne jouluna tällä pikku julkaisulla, sillä se on tänä vuonna entistään ehmpi ja mielenkiintoisempi.

Tämä seutu on oikein kaunista, syksylläkin, vuoren huippuihin, kaunis puuroinen ja järvineen. Hauskaa joulua, toivoo, Muori H.—I.

TILAA TOVERITAR!

— Jos tahdot tehdä hyvän palveluksen tuttavillesi tilaa hänelle Toveritar.

HOQUIAM, WASH.

Hauskaa joulua ja iloista uutta vuotta toivottelen kaikille Toverittaren lukijoille.

Niin, nyt se on taas vuoden pimein ja ikävin aika.

Herrat ovat täällä seisottaneet melkein kaikki myllyt, ilmoittaen, että ne jälleen avataan käyntiin tammi-kuulla, mutta palkat maksetaan uuden tariffin mukaan. Oli lohdutettu työläisiä, että koittakaa tulla jotenkin toimeen siihen asti, kyllä sitten taas työtä saatte.

Arthur Rimpelän löysivät kuolleena toiset juomatoverit viime keskiviikkoamuna vuoteeltaan.

Ompeluseuran myyjäiset tulee olemaan, kuulemani mukaan, 22 p:nä. Silloin varmasti kaikki menemme haalle. Emännät huolehtivat, että kahvilleivät ovat tuoreet ja hyvät. 21 päivä on lasten iltamat. Sieltä ei tietenkään kukaan jää pois. Sinne kuuluvat emännät tuovan leivokset. Jos eivät kanat mene lakkoon, jota ne nyt eivät toivottavasti tee.

Rakel.

"PUNAINEN ARMEIJA".

Punainen armeija — kohota kalpasi — lyö!

Lyö iskusi tarmokas syvään. Kerro, et poistuu jo uinuva yö Kun voitosi hymniään hyrsää!

Punainen armeija — kohota soitusi — Rynnistä ain' ohi estein. Kerro sä onnesi, punainen uskosi — Näyttöös päivämme selkein!

Punainen armeija — joukkojen sankar',

— Nyt viimeinen ryntäys kuuluu — Ja ainoa aarteemme: "Toveritar!" — Sitä yön lintukin yksin huhuu!

Punainen armeija — katsohan, kuinka Sun voitossi siivin jo lentää — Ja ympäri maamme valo ja totuus "Toverittaren" kera entää! Sara Koskinen.

käsketään vaikka jääpuikkona-

kin. TAIVI: Ooh, paljoa et sinä jääpuikkona enää voi tehdä. Saat mennä, vaan muista varoitukseni. (Päällikkö tervehtii ja poistuu oikealle).

(Kuuluu tuulen suhinna ja samassa saapuu Pohjatuuli vinkuen) (Talvi nousee ja karjasee): Vaikene, en halua täällä kuulua sinun vinkunaasi. Menet muualle minne tahansa, saman tekevät.

POHJATUULI: Käske sitten tiehensä nuo puolihöperöt ovenvartia-apinasi. Samoin hävyttömät keijukaiesi.

TALVI: Joko ne alkavat sinuakin ahdistella nuo keijut?

POHJATUULI: Josko ahdistavat — Tietysti, aina ovat he kintereilläni. Aina kun olen toimillani —

TALVI: Älä jatka, tiedän, tiedän. Mitenkä toimesi onnistuu?

POHJATUULI: Kiirettä on ollut — Olen lietsontu tuulta minkä olen ennättänyt. Sain muutamia šavupiippujakin, jotka olivat jotain hutilustyötä, putoamaan maahan, ja ikäväkseni surmasivat ne erään vaimon lapsineen — Sitäpäitsee — (Huomaa Keijukaisten tulevan) Ah, tuolta ne tulevat jälleen —

KEIJUKAISET: (Tulevat parittain, samoin kuin äskenkin ja laulavat osoittaen sormellaan Pohjatuulta. Sävel sama kuin äskeisessä laulussa).

Julma pohjoistuuli lapselta hengen vei. Julma pohjoistuuli, tänne saa jäädä ei.

(Talvi ja Pohjatuuli seisoi-

vat kädet korvilla. Keijut poistuvat) (Katsahtavat toisiinsa).

TALVI: Tämä on ennenkuulumatonta. Jos olisin tämän tiennyt, en olisi koskaan ottanut keijuja palvelukseeni. Tule palatsiini, siellä voimme keskustella. (Lähtee).

POHJATUULI: Keskustella? — Mitä se hyödyttää. — (Seuraa Talvea palatsiin).

PAKKANEN: (Tulee, kädessään halkinainen sauva jolla lyödä paukahuttelee). Päivää vanhat höpsyt. (Nipistää Lölleröä ja Tölleröä nenästään).

LÖLLERÖ ja TÖLLERÖ: Ai, ai, ai, ai.

PAKKANEN: Nipistikö nenästä vai? Ha, ha, ha, ha. Missä täältä kaikki ovat?

LÖLLERÖ: (Jörönä) Palatsissa.

PAKKANEN: Älä nyt jörötele pikku nipistyksestä.

TÖLLERÖ: Tätäkö te kutsutte pikku nipistykseksi?

PAKKANEN: Sitä se oli, ja sen te hyvin tarvitsitte. (Joulupukki tulee) Terve, terve, siinä nähdään on vanha Joulupukkin. Mitä sinä hommailet näin kaukana kotoasi?

JOULUPUKKI: Kotona ei saa enää ensinkään rauhaa. Talven on täytyntä tehdä jotain pahaa niille.

PAKKANEN: Mitä sitten on tapahtunut?

JOULUPUKKI: Eivätkö ne vielä ole ahdistelleet sinua?

PAKKANEN: Ahaa, sinä tarkoitat keijukaiesi — Ei — miksi? Enhän minä tee kenellekään pahaa.

JOULUPUKKI: Teenkö sitä minä mielestäsi.

KEIJUKAISET: (Tulevat

kuin ennen parittain, kiertävät pakkasta osoittaen häntä sormellaan ja laulavat. Sama sävel kuin ennen).

Tään kylmyyden laitti ken turmaksi lapsillen?

Tuo Pakkanen kunnoton teki sen kunnoton.

PAKKANEN: (Poistuvat. Pakkanen katselee heidän jälkeensä ja huutaa): Vai niin te pikku pennut, muutama teidät kohta jääpuikoiksi.

JOULUPUKKI: Älä hermostu ystäväni, et sinä kumminkaan heille mitään voi.

PAKKANEN: Enkö voi? — Sepä saadaan nähdä. Mutta menäänpä sisään tervehtimään ukkoa. (Puistaa nenästään taasen Lölleröä ja Tölleröä) Pois tieltä nuket. (Menevät) (Löllerö ja Töllerö puhalttelevat sormiinsa ja voivottelevat) (Olantha tulee rakennuksen takaa Päällikön seuraamana).

PÄÄLLIKKÖ: Levähtäkää tässä Valtiatar. (Taluttaa Olanthan Talven istuimelle).

OLANTHA: (Huomaa Löllerön ja Töllerön temput) Mikä noita vaivaa?

PÄÄLLIKKÖ: Nähtävästi on herra Pakkanen heitä hieman nipistellyt.

OLANTHA: Löllerö ja Töllerö, saatte poistua.

LÖLLERÖ: Me emme uskalla, sillä Talvi —

TÖLLERÖ: Jääpuikoksi muuttamisen uhalla —

OLANTHA: Menkää sanon minä. (Löllerö ja Töllerö palatsiin). Vai niin, vai on Talvi jo sinuakin uhannut rangais-tulla, jääpuikoksi muuttamisella, kuinka naurettavaa. — No, se entinen vartijapäällikkö on sikseen. Mitä meidän nyt olisi

tehtävä, sillä tuntuu siltä, kun tuohon itkuun ei Talvi apulaisineen olisikaan niin syyllinen kuin näyttää.

PÄÄLLIKKÖ: Tuskinpa vaimenkaan.

OLANTHA: Siitä huolimatta on heidän jo poistuttava.

PÄÄLLIKKÖ: Miten voimme sen tehdä?

OLANTHA: Siinäpä se. — Kevät saapuu jo hetimiten ja silloin on heidän jokatapauksessa poistuttava. Mutta kuinka voisimme heidät estää palamasta takaisin?

PÄÄLLIKKÖ: On ainoastaan yksi keino, mutta sekin tuntuu niin mahdollottomalta että —

OLANTHA: Mikä se olisi?

PÄÄLLIKKÖ: Olen ajatellut että viisain keino olisi saada maa kierrettyä hiukan akselinsa ympäri.

OLANTHA: Eipä hullumaksi, sitäkin voimme koettaa, vaikka epäilempä sen onnistumista.

TALVI, POHJATUULI, PAKKANEN ja JOULUPUKKI: (Tulevat palatsista) (Viimeisenä Löllerö ja Töllerö, jotka pelästyneen näköisinä asettuvat paikoilleen).

(Talvi menee istuimen luo, Pohjatuuli ja Pakkanen jäävät hieman kauemmaksi. Joulupukki jää portaiden viereen).

TALVI: Mikä tarkoitus on tällä törkeällä loukkauksella? Kuinka te uskallatte lähettää palvelijoihini pois minun määräämiltäni vartiopaikoilta?

OLANTHA: He olivat minun tielläni.

TALVI: Hyvä. Tuo teidän entinen vartijapäällikkö on minun tielläni, ja siksi hänestä